

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosesual Məcəlləsində, “Gənclər siyasəti haqqında”, “Uşaq hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə”, “Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında”, “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında”, “Sosial xidmət haqqında”, “Reklam haqqında”, “Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında”, “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” və “Media haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 6-cı, 10-cu, 14-cü, 16-cı və 26-cı bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17 (Cild I); 2024, № 1, maddə 13, № 4, maddələr 362, 367, № 5 (I kitab), maddə 484, № 6 (I kitab), maddə 637, № 12 (I kitab), maddə 1283; 2025, № 4 (I kitab), maddələr 308, 322, № 6, maddə 526, № 7, maddə 610, № 8, maddələr 736, 743, № 11, maddə 1011; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 26 dekabr tarixli 324-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 72.1-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Qanunla nəzərdə tutulmuş əməllə təmsil edilən şəxsə mənəvi, fiziki və ya maddi ziyan vurması istinad edilən şəxs həmin şəxsin qanuni nümayəndəsi qismində mülki prosesdə iştirak etmək üçün buraxıla bilməz.”;

1.2. 192.3-cü və 197.1-ci maddələrin birinci cümlələrinə “nümayəndəsinin” sözündən sonra “və psixoloqun” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 3 (I kitab), maddə 126 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 484, № 6 (I kitab), maddə 637, № 7, maddələr 763, 765, 769, 772; 2025, № 2, maddə 98, № 4 (I kitab), maddə 322, № 6, maddə 523, № 11, maddə 1004; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 26 dekabr tarixli 324-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 51.7-ci maddəyə “himayəçilik orqanı” sözlərindən sonra “, bu Məcəllə və digər qanunlarla müəyyən edilmiş hallarda prokuror” sözləri əlavə edilsin;

2.2. 114.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“114.1. Valideynlər öldükdə və ya məlum olmadıqda, məhkəmə tərəfindən xəbərsiz itkin düşmüş hesab edildikdə və ya ölmüş elan edildikdə, valideynlik hüquqlarından məhrum olunduqda və ya valideynlik hüquqları məhdudlaşdırıldıqda, fəaliyyət qabiliyyəti olmayan və ya məhdud fəaliyyət qabiliyyətli hesab edildikdə, xəstəlik, əillik və ya ahıllıqla əlaqədar valideynlik vəzifələrini həyata keçirə bilmədikdə, uşaqların tərbiyəsindən və ya onların hüquq və mənafelərinin müdafiəsindən imtina etdikdə, uşaqları sosial xidmət müəssisələrindən götürməkdən imtina etdikdə, cəzaçəkmə müəssisələrində cəza çəkdikdə, həmçinin valideyn himayəsinin olmadığı digər hallarda uşaqların hüquq və mənafelərinin müdafiəsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həyata keçirilir.”

Maddə 3. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (II kitab), maddə 585 (Cild I); 2024, № 1, maddə 4, № 4, maddələr 362, 365, 368, № 6 (I kitab), maddə 631; 2025, № 1, maddə 1, № 2, maddə 98, № 4 (I kitab), maddə 308, № 6, maddələr 529, 538, № 7, maddə 607, № 8, maddələr 736, 743, № 11, maddə 1011) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 101.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“101.3. Qanunla nəzərdə tutulmuş əməllə zərərçəkmiş şəxsə, mülki iddiaçıya, şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxsə, yaxud mülki cavabdehə mənəvi, fiziki və ya maddi ziyan vurması istinad edilən şəxs həmin şəxsin qanuni nümayəndəsi qismində cinayət prosesində iştirak etmək üçün buraxıla bilməz.”;

3.2. 123-2.1.8-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 123-2.1.9-cü maddə əlavə edilsin:

“123-2.1.9. cinsi istismarın və ya cinsi zorakılığın qurbanı olan uşağa aid istintaq materiallarının (o cümlədən ekspertiza rəyi, videogörüntü, fotosəkil) yayılmamasının təmin edilməsi.”;

3.3. 222.7-ci maddəyə “nümayəndələrinin” sözündən sonra “yazılı” sözü əlavə edilsin;

3.4. 228.2-ci, 235.6-cı və 260.3-cü maddələrə ismin müvafiq hallarında “müəllim,” sözündən sonra ismin müvafiq hallarında “psixoloq,” sözü əlavə edilsin;

3.5. 261.1.3-cü maddəyə “müəllimlərin,” sözündən sonra “psixoloqların,” sözü əlavə edilsin;

3.6. 262.3-cü, 263.1.3-cü və 275.3-cü maddələrə ismin müvafiq hallarında “müəllim,” sözündən sonra ismin müvafiq hallarında “psixoloq,” sözü əlavə edilsin.

Maddə 4. “Gənclər siyasəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 5, maddə 231 (Cild I); Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 26 dekabr tarixli 324-VIIQD nömrəli və 30 dekabr tarixli 332-VIIQD nömrəli qanunları) 9.3-cü maddəsində “gənclər” sözü “Gənclər” sözü ilə, ikinci halda “nikahın” sözü “evliliyin” sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 5. Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 7, maddə 388 (Cild I); 2025, № 2, maddə 97; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 26 dekabr tarixli 324-VIIQD nömrəli Qanunu) ilə təsdiq

edilmiş “Uşaq hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə”nin 5-ci maddəsinin birinci hissəsinə aşağıdakı məzmununda 7-1-ci bənd əlavə edilsin:

“7-1) “Uşaq hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq çətin həyat şəraitində olan uşaqları aşkar etmək və onlara münasibətdə sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün aidiyyəti dövlət orqanlarına (qurumlarına) məlumat vermək;”.

Maddə 6. “Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Topplusu, 2005, № 8, maddə 681 (Cild I); 2024, № 1, maddə 3; 2025, № 2, maddə 98, № 6, maddə 523, № 11, maddə 1004; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 26 dekabr tarixli 324-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. 1.0.6-cı maddədən “vaxtında aşkar edilməsi, habelə onların” sözləri çıxarılsın və həmin maddəyə “sosial-pedaqoji” sözlərindən sonra “və sosial-psixoloji” sözləri əlavə edilsin;

6.2. 3.0.3-cü maddəyə “sosial-pedaqoji” sözlərindən sonra “və sosial-psixoloji” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 7. “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Topplusu, 2009, № 8, maddə 613 (Cild I); 2024, № 2, maddə 138, № 7, maddə 776; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 26 dekabr tarixli 324-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı məzmununda 43.2.5-1-ci maddə əlavə edilsin:

“43.2.5-1. uşaq və gəncləri fiziki və psixi zorakılığın bütün formalarından qorumaq, onların şərəf və ləyaqətinə hörmət etmək;”.

Maddə 8. “Sosial xidmət haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Topplusu, 2012, № 3, maddə 191 (Cild I); 2024, № 4, maddə 365; 2025, № 5, maddə 437; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 26 dekabr tarixli 324-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

8.1. 1.0.2-ci maddəyə “təkbaşına” sözündən sonra “, uşaqlara münasibətdə, həmçinin ailəsinin köməyi ilə” sözləri əlavə edilsin;

8.2. aşağıdakı məzmununda 10-1-ci maddə əlavə edilsin:

“Maddə 10-1. Çətin həyat şəraitində olan uşaqların aşkarlanması

Çətin həyat şəraitində olan uşaqların aşkarlanması bu Qanunun 7.1.1-ci maddəsində qeyd edilən əsaslar üzrə Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsinə uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum), bu Qanunun 7.1.2–7.1.8-ci və 7.1.10-cu maddələrində qeyd edilən əsaslar üzrə “Uşaq hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq uşaq hüquqlarının müdafiəsi üzrə yerli komissiya tərəfindən həyata keçirilir.”.

Maddə 9. “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Topplusu, 2015, № 7, maddə 812 (Cild I); 2024, № 4, maddə 365, № 5 (I kitab), maddə 489, № 6 (I kitab), maddələr 630, 631, 642, № 7, maddə 775; 2025, № 5, maddə 436, № 7, maddə 626;

Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 30 dekabr tarixli 338-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı məzmununda 12.5-ci maddə əlavə edilsin:

“12.5. Reklamda uşağın görüntüsü əks olunan materiallardan yalnız onun valideynlərinin (onları əvəz edən şəxslərin) razılığı ilə istifadə edilə bilər.”.

Maddə 10. “Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 12 (I kitab), maddə 2244 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 489; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 30 dekabr tarixli 338-VIIQD nömrəli Qanunu) 14.1.4-cü maddəsinə “əsərlərdə” sözündən sonra “və uşaqlar üçün keçirilən tədbirlərdə” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 11. “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 11, maddə 2220 (Cild I) 1.0.11-ci maddəsində “və avaralıqla (o cümlədən dilənçiliklə)” sözləri “, avaralıq və dilənçiliklə” sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 12. “Media haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 2, maddə 90 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddələr 488, 494, № 7, maddə 775; 2025, № 2, maddə 100, № 4 (I kitab), maddə 318, № 8, maddə 741) 15.1.5-ci maddəsinə “nümayəndələrinin” sözündən sonra “yazılı” sözü əlavə edilsin.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 mart 2026-cı il
№ 372-VIIQD